

Sygn. akt II UK 283/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z wniosku J. G., W. P., P. S. i A. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o zasiłek macierzyński,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 3 października 2018 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawców od wyroku Sądu Okręgowego w O.
z dnia 29 grudnia 2016 r., sygn. akt V Ua (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego
rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego
Sądowi Okręgowemu w O.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w O. wyrokiem z dnia 29 czerwca 2016 r. zmienił zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 6 listopada 2014 r. i 2 lutego 2016 r. i przyznał wnioskodawczyni J. G. prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 6 czerwca 2013 r. do dnia 23 października 2013

r., prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi dodatkowego urlopu macierzyńskiego od dnia 24 października 2013 r. do dnia 4 grudnia 2013 r., prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego od dnia 5 grudnia 2013 r. do dnia 4 czerwca 2014 r. w wysokości 80% podstawy wymiaru.

W sprawie ustalono, że J. G. była zatrudniona w Kancelarii Radców Prawnych s.c. (...) od dnia 3 września 2007 r. do dnia 30 listopada 2008 r. na podstawie następujących po sobie umów o pracę na czas określony, a od dnia 1 grudnia 2008 r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. W dniu 18 października 2012 r. wnioskodawczyni zostało wręczone oświadczenie pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia. Prawomocnym wyrokiem z dnia 6 lutego 2014 r. (IV P (...)) Sąd Rejonowy w O. przywrócił J. G. do pracy i zasądził na jej rzecz kwotę 39.324,32 zł tytułem wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy pod warunkiem podjęcia pracy.

W dniu 6 czerwca 2013 r. J. G. urodziła córkę, a w dniu 7 lipca 2014 r. zgłosiła pracodawcy swoją gotowość do niezwłocznego podjęcia pracy. Następnie w dniu 21 lipca 2014 r. wnioskodawczyni złożyła wnioski o przyznanie jej prawa do zasiłku macierzyńskiego w okresie od dnia 6 czerwca 2013 r. do dnia 23 października 2013 r., prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi dodatkowego urlopu macierzyńskiego od dnia 24 października 2013 r. do dnia 4 grudnia 2013 r. oraz prawa do zasiłku za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego od dnia 5 grudnia 2013 r. do dnia 4 czerwca 2014 r.

Decyzją z dnia 6 listopada 2014 r. organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do zasiłku macierzyńskiego w wysokości 60% podstawy wymiaru przez okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego od dnia 7 lutego 2014 r. do dnia 4 czerwca 2014 r.

Decyzją z dnia 2 lutego 2016 r. organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 6 czerwca 2013 r. do dnia 6 lutego 2014 r.

Wnioskodawczyni otrzymała od pracodawcy, tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, w dniu 7 lipca 2014 r. kwotę brutto 18.299,65 zł. obejmującą wynagrodzenie za okres od dnia rozwiązania umowy o pracę do dnia

porodu. Natomiast pracodawca nie wypłacił J. G. wynagrodzenia za okres od dnia porodu tj. od 6 czerwca 2013 r. do dnia zakończenia urlopów związanych z rodzicielstwem.

Przedmiotem niniejszego postępowania było prawo J. G. do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 6 czerwca 2013 r. do dnia 23 października 2013 r., prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi dodatkowego urlopu macierzyńskiego od dnia 24 października 2013 r. do dnia 4 grudnia 2013 r. oraz prawa do zasiłku za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego od dnia 5 grudnia 2013 r. do dnia 4 czerwca 2014 r. w wymiarze 80% podstawy wymiaru. Bezsporny był przy tym czasookres, w którym wnioskodawczynie potencjalnie mogłaby uzyskać wspomniane świadczenia związane z faktem urodzenia córki M. G. w dniu 6 czerwca 2013 r.

W ocenie Sądu Rejonowego, wyrok Sądu Rejonowego w O. z dnia 6 lutego 2014 r. nie ma powagi rzeczy osądzonej w sprawie prowadzonej przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o zasiłek macierzyński. Sprawa o wynagrodzenie za okres pozostawania bez pracy jest przedmiotowo inna od sprawy o zasiłek macierzyński i toczyła się między innymi stronami, niż sprawa z zakresu ubezpieczeń społecznych. Ta dwoistość postępowania przy dochodzeniu odrębnych roszczeń stwarza niezależność od siebie tych postępowań sądowych.

Nadto, Sąd ten zwrócił uwagę, że zgodnie z treścią art. 12 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa - zasiłek chorobowy nie przysługuje za okresy niezdolności do pracy, w których ubezpieczony na podstawie przepisów o wynagradzaniu zachowuje prawo do wynagrodzenia. Przy czym przepis ten wskazuje jedynie na pierwszeństwo prawa do wynagrodzenia, gdy ono przysługuje na podstawie odrębnych przepisów, przed zasiłkiem chorobowym, a taka sytuacja w tej sprawie nie wystąpiła. Mając powyższe na uwadze, Sąd Rejonowy uznał, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. błędnie zastosował art. 12 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, który ustanawia przesłanki wyłączające wypłatę świadczeń. Z tego względu zmienił zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 6 listopada 2014 r. i z dnia 2 lutego 2016 r., przyznając wnioskodawczynie

prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 6 czerwca 2013 r. do dnia 23 października 2013 r., prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi dodatkowego urlopu macierzyńskiego od dnia 24 października 2013 r. do dnia 4 grudnia 2013 r., prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego od dnia 5 grudnia 2013 r. do dnia 4 czerwca 2014 r. w wysokości 80 % podstawy wymiaru zasiłku.

Na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z dnia 29 grudnia 2016 r. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 6 listopada 2014 r. i z dnia 2 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy przyjął, że nie można zignorować faktu, iż wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy zostało wnioskodawczyni przyznane prawomocnym wyrokiem sądu, na podstawie art. 57 § 2 k.p., i w świetle niespornych ustaleń pracodawca miał obowiązek je wypłacić w zasądzonej kwocie, a nie tylko w tej części, którą sam uznał za zasadną. Ponadto zgodnie z art. 31 ust. 5 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, do zasiłku macierzyńskiego stosuje się odpowiednio przepisy art. 12 ust. 1 tej ustawy, co oznacza, że podobnie jak w wypadku zasiłku chorobowego, zasiłek macierzyński nie przysługuje za okresy, w których ubezpieczony na podstawie przepisów o wynagradzaniu zachowuje prawo do wynagrodzenia. Zdaniem Sądu Okręgowego, można zaliczyć do takich przepisów regulacje zawarte w art. 57 k.p. dotyczące prawa do wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy należnego pracownikowi, z którym bezprawnie rozwiązano stosunek pracy bez wypowiedzenia, a następnie w wyniku orzeczenia sądu został on przywrócony do pracy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, że J. G. nie przysługiwały sporne świadczenia.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł pełnomocnik odwołujących się, zaskarżając go w całości. W ramach pierwszej podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) zarzucono naruszenie art. 12 ust. 1 oraz 31 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U.

z 2016 r., poz. 372) oraz błędne zastosowanie art. 57 § 2 k.p., co doprowadziło do wadliwej wykładni, a w konsekwencji przyjęcia, że art. 57 k.p. stanowi „inny przepis prawa” inkorporujący zachowanie prawa do wynagrodzenia w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy zasiłkowej.

W ramach podstawy procesowej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) zarzucono naruszenie *art. 365 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w O. (IV P (...)) przywracający wnioskodawczynię do pracy i zasądzający na jej rzecz wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy wiązał sąd orzekający w sprawie V Ua (...) zarówno co do tego „(...) że został wydany, jak również co do tego, że J. G. przysługiwało od pracodawcy wynagrodzenie nim zasądzone, które po następnym bezspornym ziszczeniu się przesłanki z art. 57 § 1 k.p. nie było już wynagrodzeniem warunkowym, a ubezpieczona mogła żądać jego wypłaty od pracodawcy.*

Mając powyższe na uwadze, skarżący wniesli o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz orzeczenie co do istoty sprawy przez zmianę zaskarżonych decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 6 listopada 2014 r. i z dnia 2 lutego 2016 r. i przyznanie wnioskodawczyni prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 6 czerwca 2013 r. do dnia 23 października 2013 r., prawa do zasiłku macierzyńskiego od dnia 24 października 2013 r. do dnia 4 grudnia 2013 r., prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego od dnia 5 grudnia 2013 r. do dnia 4 czerwca 2014 r. w wysokości 80% podstawy wymiaru oraz zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. solidarnie na rzecz odwołujących się kosztów postępowania kasacyjnego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się uzasadniona. Zgodnie z art. 398³ § 1 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej może być naruszenie prawa materialnego (pkt 1) lub przepisów postępowania (pkt 2). Jednak w tym drugim przypadku zarzuty skargi kasacyjnej są skuteczne, jeżeli uchybienie przepisom postępowania mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy

rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a w granicach zaskarżenia bierze z urzędu pod rozagę jedynie nieważność postępowania. Granice podstaw kasacyjnych wyznaczone są przez sposób ujęcia przytoczonych w skardze kasacyjnej przepisów prawa, których naruszenie zarzuca się zaskarżonemu wyrokowi, oraz ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.).

W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że moc wiążącą na podstawie art. 365 § 1 k.p.c. ma tylko sentencja orzeczenia, nie mają jej zaś zawarte w uzasadnieniu motywy rozstrzygnięcia sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2000 r., II CKN 655/98, LEX nr 51062). Zakres związania sądu treścią prawomocnego orzeczenia oznacza zakaz dokonywania ustaleń sprzecznych z uprzednio osądzoną kwestią, a nawet niedopuszczalność prowadzenia w tym zakresie postępowania dowodowego. Moc wiążąca prawomocnego wyroku ma znaczenie wtedy, gdy rozpoznawana jest inna sprawa, a kwestia rozstrzygnięta wcześniejszym wyrokiem stanowi zagadnienie wstępne. Odnosi się ona do faktu istnienia prawomocnego orzeczenia oraz do waloru prawnego rozstrzygnięcia zawartego w treści orzeczenia. Skutkiem pozytywnym (materialnym) jest to, że rozstrzygnięcie zawarte w orzeczeniu stwarza taki stan prawny, jaki z niego wynika, czyli sądy rozpoznające spór muszą przyjmować, że dana kwestia kształtuje się tak, jak to przyjęto we wcześniejszym, prawomocnym orzeczeniu. W kolejnym postępowaniu, w którym pojawia się ta sama kwestia, nie może być ona już badana (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2012 r., III PK 53/11, OSNP 2013 nr 1-2, poz. 11). Niemniej w niektórych przypadkach ze względu na ogólność rozstrzygnięcia wyrażonego w sentencji orzeczenia okoliczności objęte uzasadnieniem mogą służyć do sprecyzowania zakresu mocy wiążącej tego rozstrzygnięcia, czyli granic jego prawomocności materialnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r., II CSK 452/06, LEX nr 274151). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 czerwca 2009 r., II PK 302/08 (LEX nr 513001) podkreślił, że treść prawomocnego orzeczenia, o którym stanowi art. 365 § 1 k.p.c., stanowi treść wyrażonej w nim indywidualnej i konkretnej normy prawnej, w tym zwłaszcza zakres jej obowiązywania (związania stron i sądów).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt rozpoznawanej sprawy, należy zauważyć, że zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 25 czerwca 1999 r. o

świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1368, dalej jako ustawa zasiłkowa) świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1778, dalej ustawa systemowa). Zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego urodziła dziecko (art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy). Natomiast stosownie do treści art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej prawo do zasiłku macierzyńskiego po ustaniu ubezpieczenia chorobowego powstaje, jeżeli ubezpieczenie to ustało w okresie ciąży z naruszeniem przepisów prawa, stwierdzonym prawomocnym orzeczeniem sądu. Oznacza to, że dokumentem warunkującym przyznanie i wypłatę zasiłku macierzyńskiego jest prawomocne orzeczenie sądu o rozwiązaniu stosunku pracy z naruszeniem przepisów prawa.

W sprawie zachodzi szczególna interferencja instytucji gwarancyjnych prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, to jest szczególnej ochrony pracownika w związku z macierzyństwem oraz prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tego tytułu. Problem jest w tym, że rozciągnięte w osi czasu czynności faktyczne (rozwiązanie stosunku pracy, urodzenie dziecka, orzeczenie przywracające do pracy wraz z zasądzonym wynagrodzeniem za pracę) nie poddają się statycznej wykładni prawa, która w ujęciu gramatycznym prowadzi do nieakceptowalnych rezultatów w zestawieniu z konstytucyjną zasadą ochrony macierzyństwa (art. 18 Konstytucji RP). Tego rodzaju spostrzeżenie rzuca nowe światło na zakres związania organu rentowego wyrokiem sądu, w którym on nie brał udziału. Prawomocnym wyrokiem z dnia 6 lutego 2014 r. (IV P (...)) Sąd Rejonowy w O. przywrócił J. G. do pracy i zasądził na jej rzecz kwotę 39.324,32 zł tytułem wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy pod warunkiem podjęcia pracy. Tym samym, w myśl art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej w zw. z art. 365 § 1 k.p.c. organ rentowy jest związany uprzednio osądzoną kwestią, że rozwiązanie stosunku pracy J. G. nastąpiło z naruszeniem przepisów prawa, co w konsekwencji spowodowało, że w dniu urodzenia dziecka nie była ona objęta ubezpieczeniem

chorobowym. Innymi słowy, związanie prawomocnym wyrokiem oznacza, że organ rentowy zobowiązany jest uznać, iż kwestia prawna, która była przedmiotem rozstrzygnięcia w innej sprawie (tu w sprawie o przywrócenie do pracy i wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy), a która ma znaczenie prejudycjalne w sprawie przez niego rozpatrywanej, kształtuje się tak jak to przyjęto w prawomocnym wyroku.

Z perspektywy prawa ubezpieczenia społecznego, skuteczne przywrócenie do pracy na mocy prawomocnego orzeczenia sądu, ma ten skutek, że pracownik w chwili zajścia ryzyka ubezpieczeniowego (tu urodzenie dziecka) *de facto* miał tytułu ubezpieczenia chorobowego otwierający przestrzeń do ochrony określonego ryzyka socjalnego. Skarżący ma rację twierdząc, że wynagrodzenie przyznane J. G. prawomocnym wyrokiem z dnia 6 lutego 2014 r. (IV P (...)) nie wypełnia przesłanki negatywnej wskazanej w art. 12 ust. 1 ustawy zasiłkowej, zgodnie z którym zasiłek chorobowy nie przysługuje za okresy niezdolności do pracy, w których ubezpieczony na podstawie przepisów o wynagradzaniu zachowuje prawo do wynagrodzenia. Zgodnie z art. 31 ust. 5 ustawy zasiłkowej do zasiłku macierzyńskiego stosuje się odpowiednio przepisy art. 12 ust. 1 i 2 pkt 1 i 3 tej ustawy. Artykuł 12 ustawy zasiłkowej wyłącza prawo do zasiłku chorobowego (macierzyńskiego) za okresy niezdolności do pracy, w których ubezpieczony na podstawie przepisów o wynagradzaniu zachowuje prawo do wynagrodzenia. Przepis art. 12 ust. 1 ustawy zasiłkowej określa zatem negatywne przesłanki nabycia prawa do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, po spełnieniu których prawo do tych świadczeń w ogóle nie powstaje. Sytuacje takie będą zachodzić w razie uprawnienia do wynagrodzenia chorobowego, określonego w kodeksie pracy (dotyczy wszystkich pracowników), czy uprawnienia do wynagrodzenia gwarancyjnego (służącego niektórym grupom pracowników) lub wynagrodzenia w związku ze świadczeniem pracy w trakcie trwania niezdolności do pracy. Prawo do zasiłku chorobowego nie przysługuje zatem ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby, jeżeli w tym czasie przysługuje mu prawo do wynagrodzenia chorobowego na podstawie art. 92 k.p. Tym samym ustawodawca podzielił między pracodawcę i instytucję ubezpieczenia społecznego ryzyko pokrycia utraconego przez pracownika zarobku wskutek niezdolności do pracy

spowodowanej chorobą lub odosobnieniem w związku ze zwalczaniem chorób zakaźnych (zob. J. Skoczyński (w:) K. Rączka, J. Skoczyński, M. Gersdorf: *Prawo pracy. Komentarz do kodeksu pracy*, t. I, Warszawa 1997-2005).

Jednakże przepis art. 12 ust. 1 ustawy zasiłkowej nie stanowi podstawy utraty prawa do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, gdy pracownikowi przysługuje wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, w którym praca nie była przez niego świadczona, zwłaszcza gdy stanowi to następstwo nieuzasadnionego rozwiązania stosunku pracy przez pracodawcę. W przypadku, gdy sąd pracy orzeknie o przywróceniu pracownika do pracy, dochodzi do reaktywacji stosunku pracy, a pracownik, który podjął pracę, w relacji z pracodawcą odzyskuje taką pozycję prawną, jaką miał w chwili, gdy pracodawca wypowiedział umowę o pracę (rozwiązał umowę bez wypowiedzenia). W takim przypadku, i tylko takim, zgodnie z art. 57 § 1 k.p. pracownikowi przysługuje wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, ale tylko pod warunkiem, że podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy. Pracownik szczególnie chroniony uzyskuje pełną gwarancję w zakresie wynagrodzenia za pracę (art. 57 § 2 k.p.).

Szeroko problem charakteru prawnego roszczenia z art. 57 § 1 k.p. analizował Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 22 maja 2013 r., P 46/11 (OTK-A 2013 nr 4, poz. 42). Trybunał stwierdził, że przewidziane w kwestionowanym przepisie roszczenie pracownika o wypłatę wynagrodzenia ma charakter kompensacyjny, a nie represyjny. Wskazał, że ustawa nie nazywa jednak świadczenia "odszkodowaniem", gdyż w logice przyjętej przez ustawodawcę (art. 56-58 k.p.) na tle art. 57 § 1 k.p. mamy do czynienia z naprawieniem szkody przez przywrócenie stanu poprzedniego. Chodzi zatem o stworzenie sytuacji, w jakiej znalazłby się pracownik, gdyby go nie zwolniono z pracy, czyli pracuje nadal (fikcja zatrudnienia) i otrzymuje wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy. Przyjęty w kwestionowanym przepisie sposób naprawienia szkody, w świetle przepisów kodeksu cywilnego, jest metodą rekompensaty uszczerbku majątkowego równoprawną ze świadczeniem odszkodowawczym.

W istocie powódka dochodzi wyrównania szkody wynikłej z rozwiązania umowy o pracę z naruszeniem prawa (bez wypowiedzenia – art. 52 k.p.). Dlatego przyjmuje się, że wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy stanowi

odszkodowanie a nie wynagrodzenie za pracę, bo powódka nie świadczy pracy po rozwiązaniu zatrudnienia. Jest to więc rodzajowo odszkodowanie a nie wynagrodzenie za pracę. Pracownik ma prawo do kompensaty szkody w granicach prawa materialnego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2017 r., II PZ 22/17, LEX nr 2427156).

Summa summarum, należy stwierdzić, że uprawnienie do wynagrodzenia wynikające z przepisu art. 57 § 1 k.p. spełnia ograniczoną funkcję kompensacyjną, realizując także cele represyjne. Stanowi ono bowiem swoistą sankcję o charakterze finansowym wobec pracodawcy za fakt wadliwego rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia. W płaszczyźnie funkcjonalnej ma ono przymiot akcesoryjności wobec roszczenia restytucyjnego (zob. K.W. Baran w: Kodeks pracy. Komentarz. K.W. Baran red., Warszawa 2018, LEX. Komentarz bieżący do art. 57 k.p.). Abstrahując od kwestii braku konstytutywnej cechy wynagrodzenia za pracę jaką jest ekwiwalentność w postaci świadczonej pracy, roszczenie o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy ma w swej istocie, w relacji do roszczenia o przywrócenie do pracy, charakter autonomiczny. Tym samym osoba dochodząca przywrócenia do pracy nie musi równocześnie (ani też w ogóle) żądać wynagrodzenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2009 r., I PZ 1/09, LEX nr 746194).

Mając powyższe na uwadze, nie można zgodzić się z twierdzeniem Sądu Okręgowego, że wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, stanowi spełnienie przesłanki wyłączającej prawo do zasiłku macierzyńskiego z racji na przewidziane w art. 12 ust. 1 ustawy zasiłkowej zachowane prawo do wynagrodzenia na podstawie odrębnych przepisów. Tym samym nie zaistniały w przedmiotowej sprawie okoliczności, które mimo zajścia ryzyka ubezpieczeniowego, pozbawiłyby J. G. prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego, a ubezpieczenie społeczne stanowi system zagwarantowanych ustawowo i związanych z pracą świadczeń o charakterze roszczeniowym, pokrywających potrzeby wywołane przez zdarzenia losowe lub inne zrównane z nimi zdarzenia, realizowanych przez zobowiązane do tego instytucji.

Kierując się powyższymi regułami orzeczono w myśl art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w

związku z art. 108 § 2 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.